

Mišljenje studenata sestrinstva o utjecaju društvenih medija na zdravlje

Zovko, Iva

Master's thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Dental Medicine and Health Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:243:562239>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-22**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Dental Medicine and Health Osijek
Repository](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

FAKULTET ZA DENTALNU MEDICINU I ZDRAVSTVO

OSIJEK

Diplomski sveučilišni studij Sestrinstvo

Iva Zovko

MIŠLJENJE STUDENATA

SESTRINSTVA O UTJECAJU

DRUŠTVENIH MEDIJA NA ZDRAVLJE

Diplomski rad

Slavonski Brod, 2024.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

FAKULTET ZA DENTALNU MEDICINU I ZDRAVSTVO

OSIJEK

Diplomski sveučilišni studij Sestrinstvo

Iva Zovko

MIŠLJENJE STUDENATA

SESTRINSTVA O UTJECAJU

DRUŠTVENIH MEDIJA NA ZDRAVLJE

Diplomski rad

Slavonski Brod, 2024.

Rad je ostvaren na Fakultetu za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek, Diplomski sveučilišni studij Sestrinstvo u Slavanskom Brodu.

Mentor rada: prof. dr. sc. Blaženka Miškić, dr. med.

Lektor hrvatskog jezika: Dejana Pacina, mag. educ. philol. croat.

Lektor engleskog jezika: Jelena Martinović, mag. educ. philol. angl./croat.

Rad ima 28 listova, 17 tablica.

Znanstveno područje: Biomedicina i zdravstvo

Znanstveno polje: Kliničke medicinske znanosti

Znanstvena grana: Sestrinstvo

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. CILJEVI	4
3. ISPITANICI I METODE	5
3.1. Ustroj studije	5
3.2. Ispitanici	5
3.3. Metode.....	5
3.4. Statističke metode	6
4. REZULTATI.....	7
5. RASPRAVA.....	17
6. ZAKLJUČAK	21
7. SAŽETAK.....	22
8. SUMMARY	23
9. LITERATURA.....	24
10. ŽIVOTOPIS	28

1. UVOD

Pojam društveni medij odnosi se na web 2.0 mogućnosti proizvodnje, distribucije i zajedničkog sudjelovanja u korištenju širokog raspona virtualnog svijeta, aplikacija i igara. Društveni mediji omogućuju umrežavanje, no istovremeno predstavljaju jedan od najistaknutijih problema suvremenog svijeta. Mogu se okarakterizirati kao način života, predstavljanja i funkcioniranja pojedinca, ali i kao način komunikacije i odnosa prema drugima (1). Široka upotreba interneta jedna je od promjena koje karakteriziraju moderno društvo i koja je rezultirala razvojem velikog broja aplikacija i povećanjem broja korisnika društvenih medija. Društveni mediji mogu svakom pojedincu omogućiti poticanje i uključivanje u kontinuirane, nesputane interakcije s poznatim i nepoznatim ljudima. Korisnici društvenih medija također mogu dobiti informacije iz područja koja ih zanimaju, pregledavati videozapise i kupovati, što povećava razinu zadovoljstva i udobnosti (2).

Općenito se smatra da društveni mediji povećavaju subjektivno blagostanje pojedinca i da doprinose povećanju zadovoljstva životom, no s druge strane predstavljaju sredstvo ovisnosti koja se smatra globalnim javnozdravstvenim problemom. Pretjerano je korištenje društvenih medija najčešće prisutno među adolescentima i studentima, što se povezuje s posljedičnim smanjenjem samopoštovanja, subjektivne dobrobiti i zadovoljstva životom, socijalnom izolacijom te razvojem poremećaja mentalnog zdravlja, poput depresije i anksioznosti (2 – 4).

Društveni mediji mogu dovesti do nezadovoljstva vlastitim izgledom (5), povećati rizik od uključenosti u *cyberbullying* (6), doprinijeti ponašanju koje uključuje ignoriranje drugih zbog korištenja mobilnog telefona (7), negativno utjecati na raspoloženje, povećati razinu usamljenosti (8, 9) te dovesti do razvoja poremećaja prehrane i tjelesne neaktivnosti (10, 11). Obilježeni poremećenim stavovima o vlastitom izgledu i ekstremnom brigom o tjelesnoj težini i obliku tijela, poremećaji prehrane manifestiraju se kao uporni i zabrinjavajući obrasci prehrane i prehrambenih ponašanja. Etiologija je poremećaja prehrane kompleksna i ni jedan jedinstveni čimbenik rizika ne objašnjava njihovu manifestaciju, stoga se pretpostavlja da su oni rezultat brojnih bioloških, psiholoških, psihosocijalnih i bihevioralnih čimbenika. Slika tijela koncept je koji obuhvaća način na koji mislimo, osjećamo i ponašamo se prema vlastitom tijelu, smatra se najistaknutijim i najdosljednijim prediktorom simptomatologije poremećaja prehrane. Društveni mediji izlažu mlade ljude različitim društvenim idealima o „savršenom tijelu” koji se neprestano mijenjaju, no uvijek imaju uglavnom nedostižan cilj. Taj cilj korisnici društvenih medija pokušavaju ostvariti promjenama u obrascima prehrane koji često rezultiraju razvojem

poremećaja (10). Ovisnost je o društvenim medijima također povezana sa značajnim smanjenjem razine tjelesne aktivnosti, pretjeranom konzumacijom grickalica između obroka i sjedilačkim načinom života, što posljedično dovodi do prekomjerne tjelesne težine i pretilosti (11).

Društveni mediji popularni su unutar svih populacija i društava, uključujući studente sestrinstva koji provode značajan dio vremena na društvenim mrežama (12). Društveni mediji olakšavaju interakcije među studentima sestrinstva neovisno o vremenu i geografskom području, što potiče i olakšava međunarodnu suradnju i dijeljene iskustva učenja među različitim kulturama (13). Platforme društvenih medija imaju značajnu ulogu u obrazovanju – od povećanja interesai znatiželje, preko motivacije i akademskog uspjeha tijekom studiranja pa do ostvarivanja osobnih, profesionalnih i društvenih povezanosti (14, 15). Za vrijeme pandemije bolesti COVID-19 društveni mediji omogućili su studentima, formalnim i neformalnim učenjem, sudjelovanje u obrazovnim i izvannastavnim aktivnostima, što je izašlo iz okvira tradicionalnog učenja i utjecalo je na osobni, društveni i emocionalni razvoj studenata (15). Osim navedenog, sestrinstvo je tijekom pandemije putem društvenih medija prikazano u različitim svjetlima, što je utjecalo na identitet studenata, stjecanje znanja i usavršavanje vještina sestrinske prakse (16).

Osim što imaju pozitivne utjecaje na proces obrazovanja studenata sestrinstva, društveni se mediji također opisuju kao alat za brzo širenje informacija, odnosno dezinformacija koje mogu biti plasirane namjerno ili nenamjerno (17). Internet uvelike omogućuje povezivanje, smanjuje troškove stvaranja i širenja informacija te dopušta lako širenje dezinformacija i senzacionalističkih priča. Ono što se nekada širilo lokalno, brzo postaje globalno; a širenje ideja, stavova i uvjerenja pojedinaca više nije ograničeno (18). Spomenuto ima posebno značenje u području zdravlja, u kojemu se širenje dezinformacija o imunizaciji i poticanje pojedinaca da ne cijepu djecu ističe kao poseban problem. To je dovelo do pojava bolesti, poput ospica, koje su imunizacijom bile dobro kontrolirane (19, 20).

Upotreba društvenih medija u zdravstvene svrhe dovodi do različitih učinaka koji mogu rezultirati dobrobitima, izazovima i neželjenim ishodima. Sve veći postotak pacijenata koristi društvene medije upravo u zdravstvene svrhe, što može rezultirati potencijalnim štetnim učincima društvenih mreža. Društveni mediji mogu poslužiti kao pomoć pacijentima, pružiti priliku za poboljšanje mentalnog zdravlja lakšim ostvarivanjem društvenih veza i podrškom drugih korisnika te mogu utjecati na smanjenje stigmatizacije o različitim zdravstvenim stanjima. Također, mogu poticati autonomiju nadopunjavanjem informacija koje pružaju zdravstveni radnici i pružanjem psihosocijalne podrške. Ako pacijenti koriste društvene medije,

to može biti od pomoći zdravstvenim radnicima jer društveni mediji pružaju širok raspon različitih alata koji olakšavaju komunikaciju, organizaciju i pružanje usluga. Pacijenti često koriste društvene medije kako bi usporedili svoje zdravstveno stanje sa zdravstvenim stanjem drugih pacijenata te kako bi prikupili informacije o terapijskim metodama koje oni koriste. Važno je naglasiti da korištenje društvenih medija u te svrhe ne daje samo korisne učinke jer svatko s pristupom društvenim medijima može objaviti informaciju ili savjet kako se nositi s određenim zdravstvenim stanjem, neovisno o tome je li ta informacija znanstveno dokazana, provjerena i točna (21).

Također, korištenje društvenih medija na različite načine utječe na odnose i komunikaciju između pacijenta i zdravstvenih djelatnika koja na taj način postaje ravnopravnija. Ovaj se učinak odnosi na to da se pacijenti osjećaju sigurnije u interakciji sa zdravstvenim djelatnikom jer smatraju da su pripremljeniji za konzultacije i da bolje znaju koja pitanja postaviti (22). Korištenje društvenih medija pruža priliku za učenje i povećanje zdravstvene pismenosti, što dovodi do povećanja spremnosti pacijenata da potraže liječničku pomoć (23). Pacijenti koji koriste društvene medije u zdravstvene svrhe češće mijenjaju odabranog liječnika, što je posljedica *online* rasprava o liječnicima, kao i negativnih reakcija na liječenje koje pojedinci postavljaju na društvene mreže (24). Informacije dobivene putem društvenih mreža mogu dovesti u pitanje stručnost i profesionalnost zdravstvenih djelatnika, a zdravstveni djelatnici ih često mogu shvatiti kao prijetnju. Spomenuto dovodi do poremećaja u komunikaciji između pacijenta i zdravstvenog djelatnika te može rezultirati nepridržavanjem preporuka, smanjenjem subjektivne dobrobiti pacijenta i neželjenim ishodima liječenja (24, 25).

Pregledom literature može se uvidjeti da društveni mediji imaju višestruke, pozitivne i negativne, utjecaje na zdravlje koji zdravstvenim djelatnicima mogu predstavljati izazov u radu. Navedeno je glavna motivacija za odabir teme ovog istraživanja, čiji je cilj ispitati mišljenje studenata sestriinstva o utjecaju društvenih medija na zdravlje. Mišljenje studenata sestriinstva o osobnom i profesionalnom korištenju društvenih medija ima veliki utjecaj na budući rad i odnose s pacijentima, stoga su istraživanja u ovom području korisna jer mogu dati informacije o potencijalnim rizicima i pozitivnim učincima korištenja društvenih mreža u području zdravlja.

2. CILJEVI

Opći cilj istraživanja:

- ispitati mišljenje studenata sestrinstva o utjecaju društvenih medija na zdravlje.

Specifični ciljevi:

- ispitati razlike u mišljenju studenata sestrinstva o korištenju društvenih medija, o društvenim medijima u medicini i sestrinstvu te o utjecaju društvenih medija i informacija koje se plasiraju u odnosu na osobna obilježja ispitanika
- ispitati povezanost korištenja društvenih medija, mišljenja o društvenim medijima u medicini i sestrinstvu i utjecaja društvenih medija i informacija koje se šire putem društvenih medija s osobnim obilježjima ispitanika
- ispitati razlike u mišljenju studenata sestrinstva o korištenju društvenih medija, o društvenim medijima u medicini i sestrinstvu te o utjecaju društvenih medija i informacija koje se šire putem društvenih medija u odnosu na ostale načine informiranja o zdravlju
- ispitati povezanost korištenja društvenih medija, mišljenja o društvenim medijima u medicini i sestrinstvu te utjecaja društvenih medija i informacija koje se šire putem društvenih medija s učestalošću korištenja društvenih medija.

3. ISPITANICI I METODE

3.1. Ustroj studije

Istraživanje je provedeno na temelju presječne studije (26).

3.2. Ispitanici

U istraživanju je sudjelovalo 104 ispitanika, studenata sestrinstva s područja Republike Hrvatske. Svi su ispitanici punoljetni i dobrovoljno su pristali sudjelovati u ovom istraživanju. Ispitanicima je anketni upitnik distribuiran *online*, putem aplikacija *Viber* i *WhatsApp*. Istraživanje je anonimno, provedeno je uz poštivanje Opće odredbe o zaštiti podataka, a ni u jednoj fazi istraživanja nisu zatraženi osobni podaci ispitanika niti se njihov identitet može prepoznati u prikazu podataka u radu. Ispitanici su upoznati s ciljevima i svrhom istraživanja prije nego što su pristupili ispunjavanju anketnog upitnika. Pristup anketnom upitniku i pohrana odgovora na kraju Google obrasca smatra se dobrovoljnim pristankom na sudjelovanje. Prosječno je za ispunjavanje anketnog upitnika bilo potrebno oko 10 minuta. Istraživanje je provedeno tijekom travnja 2024. godine. Za istraživanje nije bilo potrebno odobrenje etičkog povjerenstva.

3.3. Metode

U svrhu ovog istraživanja kreiran je anketni upitnik u tri dijela. U prvom su dijelu ispitane osobne karakteristike ispitanika i obrasci korištenja društvenih medija. U tome su dijelu anketnog upitnika postavljena pitanja zatvorenog tipa s mogućnošću odabira jednog od ponuđenih odgovora. U drugom dijelu anketnog upitnika pitanja su formirana u obliku tvrdnji na koje su ispitanici trebali odgovoriti pomoću Likertove skale od 1 do 5. Postavljene su četiri tvrdnje vezane uz korištenje društvenih medija s Likertovom skalom od 1 (u potpunosti se ne odnosi na mene) do 5 (u potpunosti se odnosi na mene). Na Likertovoj su skali od 1 (u potpunosti se ne slažem) do 5 (u potpunosti se slažem) ispitanici trebali odgovoriti na pet tvrdnji vezanih uz korištenje društvenih medija u medicini i sestrinstvu te na deset tvrdnji vezanih uz utjecaj društvenih medija i informacija koje se šire putem društvenih medija na zdravlje.

3.4. Statističke metode

Za opis distribucije frekvencija istraživanih varijabli bit će upotrijebljene deskriptivne statističke metode. Srednje su vrijednosti bile izražene medijanom i interkvartilnim rasponom. Za provjeru razlika među nezavisnim varijablama korišten je Kruskal Wallis test, dok je za provjeru razlika između dviju nezavisnih varijabli korišten Mann Whitney test. Za ispitivanje povezanosti korištene su Spearmanove korelacije. Vrijednost $P < 0,05$ uzeta je kao razina statističke značajnosti. Za obradu su korišteni statistički paketi IBM SPSS Statistics for Windows, verzija 25 (IBM Corp., Armonk, NY, SAD; 2017) i JASP, verzija 0.17.2.1 (Department of Psychological Methods, University of Amsterdam, Amsterdam, The Netherlands).

4. REZULTATI

U istraživanju je sudjelovalo 104 ispitanika, od kojih je najveći broj zaposlenih, njih 91 (87,5 %). Medijan dobi ispitanika je $Me = 26$ godina (IQR 23 do 36) (Tablica 1.).

Tablica 1. Raspodjela demografskih varijabli ispitanika

		n (%)
Spol	muško	29 (27,9)
	žensko	75 (72,1)
Radni status	zaposlen/a	91 (87,5)
	nezaposlen/a	13 (12,5)
		Me (IQR)
Dob (N = 169)		26 (23 – 36)

Napomena: n – broj ispitanika; % – postotak; Me – Medijan; IQR – Interkvartilni raspon

Najviše ispitanika, njih 37 (35,6 %), tvrdilo je kako kao izvore informacija o zdravlju koriste knjige, stručne članke i stručnu literaturu. Pritom je dnevni Medijan korištenja društvenih mreža 3 sata (IQR 2 do 4) (Tablica 2.).

Tablica 2. Izvori informacija i korištenje društvenih medija

		n (%)
Koje izvore informacija koristite u informiranju o zdravlju?	Društveni mediji	15 (14,4)
	Zdravstveni portali	9 (8,7)
	Zdravstveni djelatnici	35 (33,7)
	Obitelj, prijatelji	8 (7,7)
	Knjige, stručni članci i stručna literatura	37 (35,6)
Društveni mediji koje najčešće koristite u informiranju o zdravlju:	Facebook	23 (22,1)
	Telegram	0
	Instagram	11 (10,6)
	LinkedIn	3 (2,9)
	Ne informiram se o zdravlju putem društvenih mreža	53 (51)
Ometa li korištenje društvenih medija Vaše svakodnevne aktivnosti?	Youtube	14 (13,5)
	da	40 (38,5)
Smatrate li da društveni mediji mogu imati utjecaj na zdravlje pojedinca?	Ne	64 (61,5)
	Da	83 (79,8)
Smatrate li da je pandemija COVID-19 imala utjecaj na informiranje o zdravlju u društvenim medijima?	Ne	21 (20,2)
	Da	69 (79,8)
	Ne	13 (12,5)
	Možda	22 (21,2)
		Me (IQR)
Koliko sati dnevno koristite društvene medije?		3 (2 – 4)

Napomena: n – broj ispitanika; % – postotak; Me – Medijan; IQR – Interkvartilni raspon

Najveća je razina slaganja utvrđena oko tvrdnje „Društvene medije koristim u osobne svrhe”, pri čemu je srednja razina slaganja $Me = 4,5$ ($IQR = 3 - 5$), dok je najniža razina slaganja, $Me = 2$ ($IQR = 1 - 3$), utvrđena oko tvrdnje „Koristim društvene medije kao svojevrsni vodič u traženju odgovora na pitanja o zdravlju” (Tablica 3.)

Tablica 3. Korištenje društvenih medija

	Korištenje društvenih medija					Me (IQR)
	n (%)					
	1	2	3	4	5	
Društvene medije koristim u osobne svrhe.	2 (1,9)	6 (5,8)	22 (21,2)	22 (21,2)	52 (50)	4,5 (3 - 5)
Društvene medije koristim u svrhu prikupljanja informacija vezanih uz posao.	13 (12,5)	27 (26)	33 (31,7)	19 (18,3)	12 (11,5)	3 (2 - 4)
Društvene medije koristim u svrhu prikupljanja informacija vezanih uz studiranje.	15 (14,4)	13 (12,5)	28 (26,9)	29 (27,9)	19 (18,3)	3 (2 - 4)
Koristim društvene medije kao svojevrsni vodič u traženju odgovora na pitanja o zdravlju.	28 (26,9)	25 (24)	37 (35,6)	5 (4,8)	9 (8,7)	2 (1 - 3)

Napomena: n – broj ispitanika; % – postotak; Me – Medijan; IQR – Interkvartilni raspon; 1 – u potpunosti se ne slažem, 2 – ne slažem se, 3 – niti se slažem niti se ne slažem, 4 – slažem se, 5 – u potpunosti se slažem

Najveća je razina slaganja utvrđena oko čestice „Korištenje društvenih medija u medicini i zdravstvu otvara brojna etička pitanja i pitanja vezana za zaštitu osobnih podataka pacijenata”, pri čemu je je izražena srednja razina slaganja $Me = 4$ ($IQR = 3 - 5$), dok je najniža razina slaganja utvrđena oko čestice „Društveni se mediji intenzivno koriste u medicini i sestrinstvu” $Me = 3$ ($IQR = 2 - 4$) (Tablica 4.)

Tablica 4. Korištenje društvenih medija u medicini i sestrinstvu

	Korištenje društvenih medija u medicini i sestrinstvu					Me (IQR)
	n (%)					
	1	2	3	4	5	
Društveni se mediji intenzivno koriste u medicini i sestrinstvu.	9 (8,7)	20 (19,2)	46 (44,2)	13 (12,5)	16 (15,4)	3 (2 - 4)
Korištenje društvenih medija pruža nove mogućnosti učenja i razmjene znanja o zdravlju.	3 (2,9)	19 (18,3)	37 (35,6)	26 (25)	19 (18,3)	3 (3 - 4)
Društveni mediji mogu biti učinkoviti u poboljšanju akademskog uspjeha studenata sestrinstva.	7 (6,7)	15 (14,4)	35 (33,7)	28 (26,9)	21 (20,2)	3 (3 - 4)
Društveni mediji imaju utjecaj na stavove studenata sestrinstva o zdravlju.	3 (2,9)	15 (14,4)	37 (35,6)	28 (26,9)	21 (20,2)	3 (3 - 4)
Korištenje društvenih medija u medicini i zdravstvu otvara brojna etička pitanja i pitanja vezana uz zaštitu osobnih podataka pacijenata.	2 (1,9)	12 (11,5)	33 (31,7)	25 (24)	32 (30,8)	4 (3 - 5)

Napomena: n – broj ispitanika; % – postotak; Me – Medijan; IQR – Interkvartilni raspon; 1 – u potpunosti se ne slažem, 2 – ne slažem se, 3 – niti se slažem niti se ne slažem, 4 – slažem se, 5 – u potpunosti se slažem

Najveća je razina slaganja utvrđena oko tvrdnje „Pretjerana upotreba društvenih medija može dovesti do razvoja bolesti ovisnosti”, pri čemu je izražena srednja razina slaganja $Me = 5$ ($IQR = 3 - 5$), dok je najniža razina slaganja, $Me = 1$ ($IQR = 1 - 2$), utvrđena oko čestice „Informacije o zdravlju koje se plasiraju putem društvenih medija uvijek su provjerene i točne” (Tablica 5.)

Tablica 5. Utjecaj društvenih medija i informacija koje se plasiraju putem društvenih medija na zdravlje

	Utjecaj društvenih medija i informacija koje se plasiraju putem društvenih medija na zdravlje					Me (IQR)
	n (%)					
	1	2	3	4	5	
Informacije o zdravlju koje se plasiraju putem društvenih medija uvijek su provjerene i točne.	56 (53,8)	23 (22,1)	13 (12,5)	6 (5,8)	6 (5,8)	1 (1 - 2)
Informacije o zdravlju koje se plasiraju putem društvenih medija isključivo su one utemeljene na dokazima.	53 (51)	25 (24)	13 (12,5)	9 (8,7)	4 (3,8)	1 (1 - 2,75)
Društveni mediji mogu pružiti prilike za poboljšanje mentalnog zdravlja korisnika olakšavajući društvene veze i podršku drugih korisnika.	11 (10,6)	24 (23,1)	44 (42,3)	16 (15,4)	9 (8,7)	3 (2 - 3)
Društveni mediji imaju utjecaj na smanjenje stigmatizacije o različitim zdravstvenim stanjima.	7 (6,7)	16 (15,4)	36 (34,6)	35 (33,7)	10 (9,6)	3 (3 - 4)
Društveni mediji mogu dovesti do razvoja nezadovoljstva vlastitim izgledom.	5 (4,8)	14 (13,5)	16 (15,4)	24 (23,1)	45 (43,3)	4 (3 - 5)
Pretjerana upotreba društvenih medija može dovesti do smanjene razine subjektivne dobrobiti i zadovoljstva životom.	4 (3,8)	3 (2,9)	27 (26)	30 (28,8)	40 (38,5)	4 (3 - 5)
Pretjerana upotreba društvenih medija može dovesti do razvoja poremećaja prehrane i značajnog smanjenja razine tjelesne aktivnosti.	5 (4,8)	9 (8,7)	17 (16,3)	28 (26,9)	45 (43,3)	4 (3 - 5)
Pretjerana upotreba društvenih medija može dovesti do razvoja bolesti ovisnosti.	5 (4,8)	9 (8,7)	14 (13,5)	23 (22,1)	53 (51)	5 (3 - 5)
Upotreba društvenih medija može rezultirati smanjenim samopoštovanjem, socijalnom izolacijom i razvojem depresivnog poremećaja.	9 (8,7)	2 (1,9)	16 (15,4)	32 (30,8)	45 (43,3)	4 (3 - 5)
Informacije o liječenju određenih zdravstvenih stanja koje se plasiraju putem društvenih medija mogu dovesti do neželjenih ishoda.	10 (9,6)	5 (4,8)	21 (20,2)	29 (27,9)	39 (37,5)	4 (3 - 5)

Napomena: n – broj ispitanika; % - postotak; Me – Medijan; IQR – Interkvartilni raspon; 1 – u potpunosti se ne slažem, 2 – ne slažem se, 3 – niti se slažem niti se ne slažem, 4 – slažem se, 5 – u potpunosti se slažem

Nema značajne razlike u korištenju društvenih medija prema spolu ispitanika (Tablica 6.)

Tablica 6. Korištenje društvenih medija prema spolu

	Spol		P*
	muško	žensko	
	Me (IQR)		
Društvene medije koristim u osobne svrhe.	4 (3 – 5)	5 (4 – 5)	0,19
Društvene medije koristim u svrhu prikupljanja informacija vezanih uz posao.	3 (2 – 4)	3 (2 – 4)	0,83
Društvene medije koristim u svrhu prikupljanja informacija vezanih uz studiranje.	3 (3 – 4)	3 (2 – 4)	0,71
Koristim društvene medije kao svojevrsni vodič u traženju odgovora na pitanja o zdravlju.	3 (2 – 3)	2 (1 – 3)	0,14

Napomena: Me – Medijan; IQR – Interkvartilni raspon; P – Statistička značajnost; * Mann Whitney test

Rezultati su pokazali kako, s obzirom na spol ispitanika, nema značajne razlike u mišljenju o društvenim medijima u medicini i sestrinstvu (Tablica 7.)

Tablica 7. Mišljenje o društvenim medijima u medicini i sestrinstvu prema spolu

	Spol		P*
	muško	žensko	
	Me (IQR)		
Društveni se mediji intenzivno koriste u medicini i sestrinstvu.	3 (2 – 3)	3 (2,5 – 4)	0,13
Korištenje društvenih medija pruža nove mogućnosti učenja i razmjene znanja o zdravlju.	3 (3 – 4)	3 (3 – 4)	0,26
Društveni mediji mogu biti učinkoviti u poboljšanju akademskog uspjeha studenata sestrinstva.	3 (2 – 4)	3 (3 – 4)	0,42
Društveni mediji imaju utjecaj na stavove studenata sestrinstva o zdravlju.	3 (3 – 4)	3 (3 – 4)	0,74
Korištenje društvenih medija u medicini i zdravstvu otvara brojna etička pitanja i pitanja vezana uz zaštitu osobnih podataka pacijenata.	3 (3 – 5)	4 (3 – 5)	0,66

Napomena: Me – Medijan; IQR – Interkvartilni raspon; P – Statistička značajnost; * Mann Whitney test

S obzirom na spol ispitanika, postoji značajna razlika u slaganju s tvrdnjama „Društveni mediji imaju utjecaj na smanjenje stigmatizacije o različitim zdravstvenim stanjima” (Mann Whitney test; P = 0,01) i „Upotreba društvenih medija može rezultirati smanjenim samopoštovanjem, socijalnom izolacijom i razvojem depresivnog poremećaja” (Mann Whitney test; P = 0,02) (Tablica 8.)

Tablica 8. S obzirom na spol ispitanika, mišljenje o utjecaju društvenih medija i informacija koje se plasiraju putem društvenih medija na zdravlje

	Spol		P*
	muško	žensko	
	Me (IQR)		
Informacije o zdravlju koje se plasiraju putem društvenih medija uvijek su provjerene i točne.	2 (1 – 3)	1 (1 – 2)	0,47
Informacije o zdravlju koje se plasiraju putem društvenih medija isključivo su utemeljene na dokazima.	2 (1 – 2)	1 (1 – 3)	0,99
Društveni mediji mogu pružiti prilike za poboljšanje mentalnog zdravlja korisnika olakšavajući društvene veze i podršku drugih korisnika.	3 (2 – 3)	3 (2 – 4)	0,09
Društveni mediji imaju utjecaj na smanjenje stigmatizacije o različitim zdravstvenim stanjima.	3 (2 – 3)	4 (3 – 4)	0,01
Društveni mediji mogu dovesti do razvoja nezadovoljstva vlastitim izgledom.	4 (2 – 5)	4 (3 – 5)	0,14
Pretjerana upotreba društvenih medija može dovesti do smanjene razine subjektivne dobrobiti i zadovoljstva životom.	4 (3 – 5)	4 (3 – 5)	0,15
Pretjerana upotreba društvenih medija može dovesti do razvoja poremećaja prehrane i značajnog smanjenja razine tjelesne aktivnosti.	4 (2 – 5)	4 (3,5 – 5)	0,13
Pretjerana upotreba društvenih medija može dovesti do razvoja bolesti ovisnosti.	4 (2 – 5)	5 (4 – 5)	0,08
Upotreba društvenih medija može rezultirati smanjenim samopoštovanjem, socijalnom izolacijom i razvojem depresivnog poremećaja.	4 (3 – 5)	4 (4 – 5)	0,02
Informacije o liječenju određenih zdravstvenih stanja koje se plasiraju putem društvenih medija mogu dovesti do neželjenih ishoda.	4 (2 – 5)	4 (3 – 5)	0,10

Napomena: Me – Medijan; IQR – Interkvartilni raspon; P – Statistička značajnost; * Mann Whitney test

Nema značajne povezanosti korištenja društvenih medija s dobi ispitanika (Tablica 9.)

Tablica 9. Povezanost korištenja društvenih medija s dobi

		Dob
Društvene medije koristim u osobne svrhe (komunikacija, odnosi, zabava).	rho	-0,029
	P*	0,768
Društvene medije koristim u svrhu prikupljanja informacija vezanih uz posao.	rho	-0,129
	P*	0,193
Društvene medije koristim u svrhu prikupljanja informacija vezanih uz studiranje.	rho	-0,015
	P*	0,877
Društvene medije koristim kao svojevrsni vodič u traženju odgovora na pitanja o zdravlju.	rho	-0,161
	P*	0,102

Napomena: P – Statistička značajnost; rho – Spearmanov koeficijent korelacije; * Spearmanove korelacije

Dob je ispitanika nisko negativno povezana sa slaganjem s tvrdnjom „Korištenje društvenih medija pruža nove mogućnosti učenja i razmjene znanja o zdravlju” (Spearmanove korelacije; P = 0,03) (Tablica 10.)

Tablica 10. Povezanost mišljenja o društvenim medijima u medicini i sestrinstvu s dobi

		Dob
Društveni se mediji intenzivno koriste u medicini i sestrinstvu.	rho	0,050
	P*	0,61
Korištenje društvenih medija pruža nove mogućnosti učenja i razmjene znanja o zdravlju.	rho	-0,212
	P*	0,03
Društveni mediji mogu biti učinkoviti u poboljšanju akademskog uspjeha studenata sestrinstva.	rho	-0,110
	P*	0,26
Društveni mediji imaju utjecaj na stavove studenata sestrinstva o zdravlju.	rho	-0,042
	P*	0,66
Korištenje društvenih medija u medicini i sestrinstvu otvara brojna etička pitanja i pitanja vezana uz zaštitu osobnih podataka bolesnika.	rho	-0,107
	P*	0,28

Napomena: P – Statistička značajnost; rho – Spearmanov koeficijent korelacije; * Spearmanove korelacije

Između dobi ispitanika te mišljenja o utjecaju društvenih medija i informacija koje se plasiraju putem društvenih medija na zdravlje nema značajne povezanosti (Tablica 11.)

Tablica 11. Povezanost dobi i mišljenja o utjecaju društvenih medija te informacija koje se plasiraju putem društvenih medija na zdravlje

		Dob
Informacije o zdravlju koje se plasiraju putem društvenih medija uvijek su provjerene i točne.	rho	0,018
	P*	0,85
Informacije o zdravlju koje se plasiraju putem društvenih medija isključivo su one utemeljene na dokazima.	rho	0,089
	P*	0,37
Društveni mediji mogu pružiti prilike za poboljšanje mentalnog zdravlja korisnika olakšavajući društvene veze i podršku drugih korisnika.	rho	0,045
	P*	0,65
Društveni mediji imaju utjecaj na smanjenje stigmatizacije o različitim zdravstvenih stanjima.	rho	0,013
	P*	0,89
Društveni mediji mogu dovesti do razvoja nezadovoljstva vlastitim izgledom.	rho	-0,016
	P*	0,87
Pretjerana upotreba društvenih medija može dovesti do smanjene razine subjektivne dobrobiti i zadovoljstva životom.	rho	-0,026
	P*	0,79
Pretjerana upotreba društvenih medija može dovesti do razvoja poremećaja prehrane i značajnog smanjenja tjelesne aktivnosti.	rho	0,010
	P*	0,91
Pretjerana upotreba društvenih medija može dovesti do razvoja ovisnosti.	rho	0,070
	P*	0,47
Upotreba društvenih medija može rezultirati smanjenim samopoštovanjem, socijalnom izolacijom i razvojem depresivnog poremećaja.	rho	0,093
	P*	0,34
Informacije o liječenju određenih zdravstvenih stanja koje se plasiraju putem društvenih medija mogu dovesti do neželjenih ishoda.	rho	0,068
	P*	0,49

Napomena: P – Statistička značajnost; rho – Spearmanov koeficijent korelacije; * Spearmanove korelacije

S obzirom na izvore informiranja o zdravlju, nema značajne razlike u korištenju društvenih medija (Tablica 12.)

Tablica 12. Korištenje društvenih medija s obzirom na izvore informiranja o zdravlju

	Izvori informiranja o zdravlju					P*
	1	2	3	4	5	
	Me (IQR)					
Društvene medije koristim u osobne svrhe.	4 (3 – 5)	5 (4 – 5)	3,5 (3 – 5)	5 (4 – 5)	4 (3 – 4)	0,10
Društvene medije koristim u svrhu prikupljanja informacija vezanih uz posao.	4 (2,5 – 4,5)	3 (2 – 4)	2 (2 – 3)	3 (2 – 3)	2 (2 – 3)	0,25
Društvene medije koristim u svrhu prikupljanja informacija vezanih uz studiranje.	4 (3 – 4,5)	3 (3 – 4)	3,5 (1,75 – 4,25)	3 (2 – 4)	3 (2 – 4)	0,79
Koristim društvene medije kao svojevrsni vodič u traženju odgovora na pitanja o zdravlju.	3 (2 – 4)	2 (1 – 3)	2,5 (2 – 3)	3 (1 – 3)	3 (2 – 3)	0,07

Napomena: Me – Medijan; IQR – Interkvartilni raspon; 1 – Društveni mediji; 2 – Knjige, stručni članci i druga stručna literatura; 3 – Obitelj i prijatelji; 4 – Zdravstveni djelatnici; 5 – Zdravstveni portali; P – Statistička značajnost; * Kruskal Wallis test

Nema značajne razlike u mišljenju o društvenim medijima u medicini i sestrinstvu s obzirom na izvore informiranja o zdravlju (Tablica 13.)

Tablica 13. Mišljenje o društvenim medijima u medicini i sestrinstvu s obzirom na izvore informiranja o zdravlju

	Izvori informiranja o zdravlju					P*
	1	2	3	4	5	
	Me (IQR)					
Društveni se mediji intenzivno koriste u medicini i sestrinstvu.	3 (2 – 5)	3 (2 – 4)	2,5 (1,75 – 3)	3 (3 – 4)	3 (3 – 3)	0,35
Korištenje društvenih medija pruža nove mogućnosti učenja i razmjene znanja o zdravlju.	4 (3 – 5)	3 (3 – 4)	3 (2,75 – 4)	3 (3 – 4)	3 (3 – 4)	0,43
Društveni mediji mogu biti učinkoviti u poboljšanju akademskog uspjeha studenata sestrinstva.	3 (2,5 – 4,5)	3 (2 – 4)	3 (2 – 3,5)	4 (3 – 4)	3 (3 – 4)	0,41
Društveni mediji imaju utjecaj na stavove studenata sestrinstva o zdravlju.	4 (3 – 4,5)	4 (3 – 5)	3 (2 – 3)	3 (3 – 4)	3 (3 – 4)	0,27
Korištenje društvenih medija u medicini i zdravstvu otvara brojna etička pitanja i pitanja vezana za zaštitu osobnih podataka pacijenata.	4 (3 – 5)	4 (3 – 5)	3 (2,75 – 4,25)	4 (3 – 4,5)	3 (3 – 4)	0,55

Napomena: Me – Medijan; IQR – Interkvartilni raspon; 1 – Društveni mediji; 2 – Knjige, stručni članci i druga stručna literatura; 3 – Obitelj i prijatelji; 4 – Zdravstveni djelatnici; 5 – Zdravstveni portali; P – Statistička značajnost; * Kruskal Wallis test

S obzirom na izvore informiranja o zdravlju, postoji značajna razlika u slaganju s tvrdnjama „Informacije o zdravlju koje se plasiraju putem društvenih medija uvijek su provjerene i točne” (Kruskal Wallis test; $P = 0,002$), „Informacije o zdravlju koje se plasiraju putem društvenih medija isključivo su one utemeljene na dokazima” (Kruskal Wallis test; $P = 0,01$), „Društveni mediji imaju utjecaj na smanjenje stigmatizacije o različitim zdravstvenim stanjima” (Kruskal Wallis test; $P = 0,02$), „Pretjerana upotreba društvenih medija može dovesti do razvoja poremećaja prehrane i značajnog smanjenja razine tjelesne aktivnosti” (Kruskal Wallis test; $P = 0,01$), „Društveni mediji mogu dovesti do razvoja nezadovoljstva vlastitim izgledom” (Kruskal Wallis test; $P = 0,001$), „Informacije o liječenju određenih zdravstvenih stanja koje se plasiraju putem društvenih medija mogu dovesti do neželjenih ishoda” (Kruskal Wallis test; $P = 0,01$) te „Upotreba društvenih medija može rezultirati smanjenim samopoštovanjem, socijalnom izolacijom i razvojem depresivnog poremećaja” (Kruskal Wallis test; $P = 0,03$) (Tablica 14.)

Tablica 14. Mišljenje o utjecaju društvenih medija i informacija koje se plasiraju putem društvenih medija na zdravlje s obzirom na izvore informiranja o zdravlju

	Izvori informiranja o zdravlju					P*
	1	2	3	4	5	
	Me (IQR)					
Informacije o zdravlju koje se plasiraju putem društvenih medija uvijek su provjerene i točne.	3 (1,5)	1 (1 – 1)	2 (1,75 – 3)	2 (1 – 2)	2 (1 – 2)	0,002
Informacije o zdravlju koje se plasiraju putem društvenih medija su isključivo one utemeljene na dokazima.	2 (1 – 4)	1 (1 – 1)	2 (1 – 2,25)	2 (1 – 2)	2 (1 – 3)	0,01
Društveni mediji mogu pružiti prilike za poboljšanje mentalnog zdravlja korisnika kroz olakšavanje društvenih veza i podrške drugih korisnika.	3 (2,5 – 3,5)	3 (2 – 4)	2 (2 – 3)	3 (2 – 3)	3 (2 – 3)	0,86
Društveni mediji imaju utjecaj na smanjenje stigmatizacije o različitim zdravstvenim stanjima.	3 (3 – 4)	4 (3 – 4)	2,5 (2 – 3)	3 (3 – 4)	3 (2 – 4)	0,02
Društveni mediji mogu dovesti do razvoja nezadovoljstva vlastitim izgledom.	4 (2 – 5)	5 (4 – 5)	2 (2 – 2,5)	5 (4 – 5)	3 (2 – 4)	0,001
Pretjerana upotreba društvenih medija može dovesti do smanjene razine subjektivne dobrobiti i zadovoljstva životom.	3 (3 – 5)	4 (3 – 5)	3 (2,75 – 4)	4 (4 – 5)	4 (3 – 5)	0,08
Pretjerana upotreba društvenim medija može dovesti do razvoja poremećaja prehrane i značajnog smanjenja razine tjelesne aktivnosti.	3 (2,5 – 5)	5 (4 – 5)	2,5 (1,75 – 3,25)	4 (4 – 5)	4 (4 – 5)	0,01
Pretjerana upotreba društvenih medija može dovesti do razvoja bolesti ovisnosti.	3 (2,5 – 5)	5 (4 – 5)	4 (1,75 – 5)	4 (4 – 5)	4 (4 – 5)	0,14

Upotreba društvenih medija može rezultirati smanjenim samopoštovanjem, socijalnom izolacijom i razvojem depresivnog poremećaja.	4 (3 – 4,5)	5 (4 – 5)	3,5 (1,75 – 4,25)	4 (4 – 5)	4 (3 – 4)	0,03
Informacije o liječenju određenih zdravstvenih stanja koje se plasiraju putem društvenim medija mogu dovesti do neželjenih ishoda.	4 (2 – 4)	4 (4 – 5)	3,5 (2,5 – 4,25)	4 (3 – 5)	3 (2 – 3)	0,01

Napomena: Me – Medijan; IQR – Interkvartilni raspon; 1 – Društveni mediji; 2 – Knjige, stručni članci i druga stručna literatura; 3 – Obitelj i prijatelji; 4 – Zdravstveni djelatnici; 5 – Zdravstveni portali; P – Statistička značajnost; * Kruskal Wallis test

Učestalost je korištenja društvenih mreža nisko pozitivno povezana s tvrdnjama „Društvene medije koristim u osobne svrhe” (Spearmanove korelacije; $P = 0,003$) i „Društvene medije koristim u svrhu prikupljanja informacija vezanih uz posao” (Spearmanove korelacije; $P = 0,03$) (Tablica 15.)

Tablica 15. Povezanost korištenja društvenih medija s učestalošću korištenja društvenih mreža

		Koliko često tijekom dana koristite društvene medije
Društvene medije koristim u osobne svrhe (komunikacija, odnosi, zabava).	rho	0,290
	P*	0,003
Društvene medije koristim u svrhu prikupljanja informacija vezanih uz posao.	rho	0,204
	P*	0,03
Društvene medije koristim u svrhu prikupljanja informacija vezanih uz studiranje.	rho	0,046
	P*	0,64
Društvene medije koristim kao svojevrsni vodič u traženju odgovora na pitanja o zdravlju.	rho	0,148
	P*	0,13

Napomena: P – Statistička značajnost; rho – Spearmanov koeficijent korelacije; * Spearmanove korelacije

Učestalost je korištenja društvenih mreža nisko pozitivno povezana sa slaganjem s tvrdnjom „Korištenje društvenih medija pruža nove mogućnosti učenja i razmjene znanja o zdravlju” (Spearmanove korelacije; $P = 0,03$) (Tablica 16.)

Tablica 16. Povezanost mišljenja o društvenim medijima u medicini i sestrinstvu s učestalošću korištenja društvenih mreža

		Koliko često tijekom dana koristite društvene medije
Društveni se mediji intenzivno se koriste u medicini i sestrinstvu.	rho	0,112
	P*	0,25
Korištenje društvenih medija pruža nove mogućnosti učenja i razmjene znanja o zdravlju.	rho	0,252
	P*	0,01
Društveni mediji mogu biti učinkoviti u poboljšanju akademskog uspjeha studenta sestrinstva.	rho	0,177
	P*	0,07
Društveni mediji imaju utjecaj na stavove studenata sestrinstva o zdravlju.	rho	0,107
	P*	0,27
Korištenje društvenih medija u medicini i sestrinstvu otvara brojna etička pitanja i pitanja vezana za zaštitu osobnih podataka bolesnika.	rho	0,151
	P*	0,12

Napomena: P – Statistička značajnost; rho – Spearmanov koeficijent korelacije; * Spearmanove korelacije

Između mišljenja o utjecaju društvenih medija i informacija koje se plasiraju putem društvenih medija na zdravlje i učestalosti korištenja društvenih mreža nema značajne povezanosti (Tablica 17.)

Tablica 17. Povezanost mišljenja o utjecaju društvenih medija i informacija koje se plasiraju putem društvenih medija na zdravlje s učestalošću korištenja društvenih mreža

		Koliko često tijekom dana koristite društvene medije
Informacije o zdravlju koje se plasiraju putem društvenih medija su uvijek provjerene i točne.	rho	–0,035
	P*	0,72
Informacije o zdravlju koje se plasiraju putem društvenih medija su isključivo one koje su temeljene na dokazima.	rho	–0,090
	P*	0,36
Društveni mediji mogu pružiti prilike za poboljšanje mentalnog zdravlja korisnika kroz olakšavanje društvenih veza i podrške drugih korisnika	rho	–0,006
	P*	0,94
Društveni mediji imaju utjecaj na smanjenje stigmatizacije o različitim zdravstvenih stanjima.	rho	0,021
	P*	0,83
Društveni mediji mogu dovesti do razvoja nezadovoljstva vlastitim izgledom.	rho	–0,025
	P*	0,80
Pretjerana upotreba društvenih medija može dovesti do smanjene razine subjektivne dobrobiti i zadovoljstva životom.	rho	0,100
	P*	0,31
Pretjerana upotreba društvenih medija može dovesti do razvoja poremećaja prehrane i značajnog smanjenja tjelesne aktivnosti.	rho	0,047
	Pv	0,63
Pretjerana upotreba društvenih medija može dovesti do razvoja ovisnosti.	rho	–0,027
	Pv	0,78
Upotreba društvenih medija može rezultirati smanjenim samopoštovanjem, socijalnom izolacijom i razvojem depresivnog poremećaja.	rho	0,005
	P*	0,96
Informacije o liječenju određenih zdravstvenih stanja koje se plasiraju putem društvenih medija mogu dovesti do neželjenih ishoda.	rho	0,003
	P*	0,97

Napomena: P – Statistička značajnost; rho – Spearmanov koeficijent korelacije; * Spearmanove korelacije

5. RASPRAVA

Studentsko korištenje društvenih medija široko je rasprostranjeno u svim područjima obrazovanja i u cijelom svijetu (27). Društveni mediji uobičajeni su izraz koji se koristi za online alate, usluge, internetske stranice i aplikacije koje ljudima omogućuju dijeljenje informacija, mišljenja i interesa. Sve su rašireniji diljem svijeta i značajno olakšavaju svakodnevno funkcioniranje čovjeka. Društveni mediji imaju značajnu ulogu i mjesto u području zdravlja. U tome su kontekstu njihove prednosti brojne, ali karakterizira ih i lakoća širenja dezinformacija koje mogu dovesti do neželjenih ishoda za korisnika, odnosno pacijenta (28). Korištenje društvenih mreža studenata sestrinstva istraženo je i opisano u literaturi uključujući njihove stavove o društvenim mrežama i utjecaju društvenih mreža na akademsko obrazovanje te profesionalno i etičko korištenje (27, 29).

Ovo je istraživanje usmjereno na ispitivanje mišljenja studenata sestrinstva o utjecaju društvenih mreža na zdravlje, a obuhvatilo je 104 ispitanika, odnosno studenta sestrinstva. 72,1 % ispitivanoga uzorka čine žene, 87,5 % ispitanika je zaposleno, a prosječna je dob ispitanika 26 godina. Struktura ispitanika prema spolu u skladu je s prosječnim udjelom muškaraca u sestrinstvu koji se kreće se od 14 % do 35 %, ovisno o regiji svijeta (30). Visok postotak zaposlenih studenata moguće je objasniti činjenicom da je anketni upitnik distribuiran u grupe studenata izvanrednog studija sestrinstva. Najviše ispitanika kao izvore informiranja o zdravlju koristi knjige, stručne članke i stručnu literaturu, dok, u istu svrhu, od društvenih medija najviše koriste *Facebook*. Prosječno, studenti dnevno tri sata provedu koristeći društvene medije. Navedeni su rezultati sukladni rezultatima istraživanja provedenog na području Ujedinjenog Kraljevstva, gdje prosječno vrijeme koje studenti sestrinstva provode koristeći društvene medije iznosi dva do tri sata dnevno (12). Nešto manje vremena na društvenim mrežama provode studenti sestrinstva u Turskoj koji društvene mreže u prosjeku koriste oko dva sata dnevno (31). Prikazani su rezultati djelomično sukladni rezultatima istraživanja provedenog na području Jordana koje je pokazalo da studenti sestrinstva najčešće koriste društvene medije u svrhu informiranja o zdravlju, a društveni medij koji najčešće koriste je *Facebook* (27). Rezultati koji pokazuju da je *Facebook* najčešće korištena aplikacija nisu neočekivani jer je *Facebook*, prema statističkim mjerenjima, najčešće korištena aplikacija društvenih medija u svijetu od travnja 2017. godine (15). Prema podacima za travanj 2024. godine, *Facebook* je na mjesečnoj razini imao 3 065 milijuna korisnika (32). Ti podaci pokazuju da je *Facebook* visoko

utjecajan medij u različitim područjima osobnog, akademskog, društvenog i profesionalnog života ljudi.

Kako je ispitivanje korištenja društvenih medija pokazalo, najveći ih broj ispitanika koristi u osobne svrhe, a ne kao svojevrsni vodič u traženju odgovora na pitanja o zdravlju. Dobiveni su rezultati sukladni istraživanjima provedenima među populacijom liječnika (33) te medicinskih sestara i liječnika (34) koja su pokazala da najveći broj ispitanika najčešće koristi društvene medije u osobne svrhe. Za razliku od studenata sestrinstva u ovome istraživanju, najveći broj studenata u Turskoj društvene medije koristi u akademske svrhe (31). Dobiveni rezultati nisu pokazali značajne razlike u korištenju društvenih medija s obzirom na spol i dob ispitanika te izvore informiranja o zdravlju, no pokazalo se kako više dnevnog vremena potrošenog na korištenje društvenih mreža povećava razinu slaganja ispitanika s tim da ih koriste u osobne svrhe i u svrhu prikupljanja informacija vezanih uz posao. U usporedbi s istraživanjima u literaturi, pokazalo se da su rezultati ovoga istraživanja sukladni rezultatima istraživanja usmjerenog na ispitivanje čimbenika koji utječu na stavove studenata sestrinstva i primaljstva o društvenim medijima u Turskoj – koje je također pokazalo da nema značajnih razlika u mišljenju s obzirom na osobne karakteristike ispitanika (28).

Kako je ispitivanjem korištenja društvenih medija u medicini i sestrinstvu utvrđeno, najveći broj ispitanika smatra da korištenje društvenih medija u medicini i sestrinstvu otvara brojna etička pitanja i pitanja vezana uz zaštitu osobnih podataka pacijenta. Usporedbom dobivenih rezultata s istraživanjima u literaturi pokazalo se da ispitanici pokazuju visoku razinu svijesti na području etike javnog zdravlja koja obuhvaća pitanja primjenjiva na internetska zdravstvena pitanja usmjerena na zaštitu podataka te plasiranje i korištenje informacija o zdravlju na društvenim mrežama (35). U istraživanju provedenom u Turskoj, medicinske su sestre povredu privatnosti pacijenta navele kao jedan od rizika korištenja društvenih medija u području medicine i sestrinstva. Najmanji broj ispitanika ovoga istraživanja smatra da se društveni mediji intenzivno koriste u medicini i sestrinstvu. Prema istraživanjima, društveni se mediji u medicini i sestrinstvu koriste u području obrazovanja, istraživanja i razmjene informacija o zdravlju, no intenzitet njihova korištenja u medicini i sestrinstvu ovisi o području korištenja (37 – 40). Rezultati u ovom dijelu istraživanja nisu pokazali značajne razlike s obzirom na spol ispitanika i izvore informiranja o zdravlju. Pokazalo se da se mlađi ispitanici u većoj mjeri slažu s tvrdnjom da korištenje društvenih medija pruža nove mogućnosti učenja i razmjene znanja o zdravlju. Dobiveni se rezultati mogu objasniti na sljedeći način: što je životna dob ispitanika veća, oni manje koriste društvene medije, stoga pokazuju manji interes za mogućnost učenja i

razmjenu znanja o zdravlju. Suprotno tome, češće korištenje društvenih medija ispitanicima omogućuje upoznavanje i otkrivanje njihovih prednosti u smislu povećanih mogućnosti za učenje i razmjenu informacija.

U dijelu istraživanja koji se odnosi na utjecaj društvenih medija i informacija koje se plasiraju putem društvenih medija na zdravlje najviše ispitanika smatra da upotreba društvenih medija može dovesti do razvoja bolesti ovisnosti, a najmanje ih smatra da su informacije o zdravlju koje se plasiraju putem društvenih medija uvijek provjerene i točne. Taj dio istraživanja nije pokazao značajne razlike u mišljenju s obzirom na dob ispitanika, no pokazale su se značajne razlike u mišljenju s obzirom na spol i izvore informiranja o zdravlju. Pokazao se da se žene, u odnosu na muškarce, značajno više slažu s tim da društveni mediji imaju utjecaj na smanjenje stigmatizacije o različitim zdravstvenim stanjima te da upotreba društvenih medija može rezultirati smanjenjem samopoštovanja, socijalnom izolacijom i razvojem depresivnog poremećaja. S obzirom na izvore informiranja, pokazalo se da se ispitanici koji se o zdravlju informiraju putem društvenih medija, za razliku od ispitanika koji se informiraju iz stručne literature, u većem broju slučajeva smatraju da su informacije o zdravlju na društvenim mrežama provjerene, točne i temeljene na dokazima. S tim da društveni mediji imaju utjecaj na smanjenje stigmatizacije o različitim zdravstvenim stanjima i da pretjerana upotreba interneta može dovesti do razvoja poremećaja prehrane i tjelesne neaktivnosti značajno se više slažu ispitanici koji se informiraju iz stručne literature, za razliku od ispitanika koji se informiraju preko obitelji i prijatelja. U odnosu na ispitanike koji se informiraju putem medija, ispitanici koji se informiraju iz stručne literature u većem broju slučajeva smatraju da društveni mediji mogu dovesti do razvoja nezadovoljstva vlastitim izgledom i da informacije o liječenju na društvenim medijima mogu dovesti do neželjenih ishoda. Skupina ispitanika koja se informira iz stručne literature, u odnosu na sve druge skupine, značajno se više slaže s tim da upotreba društvenih mreža može rezultirati smanjenjem samopoštovanja, socijalnom izolacijom i razvojem depresivnog poremećaja. Rezultati su pokazali kako dnevni utrošak vremena na korištenje društvenih mreža ne utječe na mišljenje ispitanika o utjecaju društvenih medija i informacija koje se plasiraju putem društvenih medija na zdravlje. Usporedbom dobivenih rezultata s istraživanjima u literaturi zamjetno je da ispitanici pokazuju visoku razinu svijesti o negativnim učincima korištenja društvenih medija na samopoštovanje i ishode liječenja te da oni mogu imati utjecaj na razvoj socijalne izolacije, depresije, poremećaja prehrane i tjelesne neaktivnosti te nezadovoljstvo vlastitim izgledom (2 – 11).

Istraživanje je pokazalo da studenti sestrinstva provode prosječan broj sati koristeći društvene medije te da imaju pozitivno mišljenje o društvenim medijima kao alatu za učenje i razmjenu znanja. Također, pokazuju visoku razinu svijesti o važnosti zaštite podataka i mogućim rizicima korištenja društvenih medija u svrhu informiranja o zdravlju. Važno je naglasiti da studenti sestrinstva moraju slijediti etičke i profesionalne smjernice, posebno u pogledu zaštite privatnosti pacijenata, povjerljivosti, otkrivanja podataka i poštivanju zakonskih regulativa. Društveni mediji značajno utječu na zdravlje, no negativan utjecaj brzog širenja dezinformacija predstavlja rizik od neželjenih ishoda koji se može smanjiti poboljšanjem kontrole informacija na platformama društvenih medija. Zdravstveni djelatnici, uključujući i studente sestrinstva i drugih zdravstvenih studija, moraju razumno koristiti društvene medije uzimajući u obzir njihove rizike kako bi povećali dobrobiti i ublažili potencijalne rizike. Na ovaj način zdravstveni djelatnici mogu poboljšati ishode za pacijente, mogućnosti učenja i obrazovanja te razmjenu znanja o zdravlju.

6. ZAKLJUČAK

Na temelju prikupljenih podataka mogu se donijeti sljedeći zaključci:

- Studenti sestrinstva koriste društvene medije u osobne svrhe i smatraju da korištenje društvenih medija u medicini i zdravstvu otvara brojna etička pitanja i pitanja vezana uz zaštitu osobnih podataka pacijenata te da pretjerano korištenje društvenih medija može dovesti do razvoja bolesti ovisnosti.
- U odnosu na muškarce, znatno veći broj žena smatra da društveni mediji imaju utjecaj na smanjenje stigmatizacije o različitim zdravstvenim stanjima i da korištenje društvenih medija može rezultirati smanjenim samopoštovanjem, socijalnom izolacijom i razvojem depresivnog poremećaja.
- Što je dob ispitanika veća, manje se slažu s tim da korištenje društvenih mreža pruža nove mogućnosti učenja i razmjene znanja o zdravlju.
- Ispitanici koji se informiraju o zdravlju putem društvenih medija smatraju da su informacije o zdravlju koje se plasiraju putem društvenih medija uvijek provjerene, točne i temeljene na dokazima. Ispitanici koji se informiraju o zdravlju iz stručne literature više se slažu s tim da društveni mediji imaju utjecaj na smanjenje stigmatizacije o različitim zdravstvenim stanjima, da mogu dovesti do poremećaja prehrane, tjelesne neaktivnosti, nezadovoljstva vlastitim izgledom, neželjenih ishoda, smanjenog samopoštovanja, socijalne izolacije i depresivnog poremećaja.
- Što je veća učestalost korištenja društvenih medija, veća je razina slaganja s tim da ispitanici društvene mreže koriste u osobne svrhe i da korištenje društvenih medija pruža nove mogućnosti učenja i razmjene znanja o zdravlju.

7. SAŽETAK

Cilj istraživanja: Ispitati mišljenje studenata sestrinstva o utjecaju društvenih medija na zdravlje, razlike i povezanosti u odnosu na osobne karakteristike, izvore informacija i učestalost korištenja.

Nacrt studije: Presječna studija.

Ispitanici i metode: Obuhvaćeno je 104 studenta sestrinstva. Anketni je upitnik distribuiran online, za ispunjavanje je bilo potrebno oko 10 minuta. Istraživanje je dobrovoljno, anonimno i provedeno je tijekom travnja 2024. godine.

Rezultati: Ispitanici koriste društvene medije u osobne svrhe. Smatraju da društveni mediji u medicini i zdravstvu otvaraju etička pitanja i pitanja zaštite osobnih podataka te da pretjerano korištenje može dovesti do razvoja ovisnosti. Žene više smatraju da društveni mediji imaju utjecaj na smanjenje stigmatizacije, ali da mogu rezultirati smanjenim samopoštovanjem, socijalnom izolacijom i razvojem depresije. Veća dob ispitanika povezana je s manjim slaganjem da društvene mreže daju nove mogućnosti učenja i razmjene znanja o zdravlju. Ispitanici koji se informiraju o zdravlju putem društvenih medija smatraju da su plasirane informacije provjerene, točne i temeljene na dokazima. S druge strane, ispitanici koji se informiraju iz stručne literature smatraju da društveni mediji imaju utjecaj na smanjenje stigmatizacije, razvoj poremećaja prehrane, tjelesne neaktivnosti, nezadovoljstva vlastitim izgledom, neželjenim ishodom, smanjenim samopoštovanjem, socijalnom izolacijom i depresijom. Veća učestalost korištenja društvenih medija povezana je s većom razinom slaganja da se društveni mediji koriste u osobne svrhe i da daju nove mogućnosti učenja i razmjene znanja o zdravlju.

Zaključak: Razumnim korištenjem društvenih medija, uzimajući u obzir postojeće rizike, zdravstveni djelatnici mogu poboljšati ishode pacijenata i razmjenu znanja o zdravlju.

Ključne riječi: društvene mreže; studenti sestrinstva; zdravlje.

8. SUMMARY

The opinion of nursing students on the impact of social media on health

Aim of the research: To examine the opinion of nursing students regarding the impact of social media on health, differences and connections in relation to personal characteristics, sources of information and frequency of use.

Study design: Cross-sectional study.

Respondents and methods: 104 nursing students were included. The questionnaire was distributed online, and it took about 10 minutes to complete it. The research is voluntary, anonymous and conducted during April 2024.

Results: Respondents use social media for personal purposes. They believe that social media in medicine and healthcare raises ethical issues and issues of personal data protection, and that excessive use can lead to development of addiction. Women are more likely to believe that social media has an impact on reducing stigmatization, but that it can result in reduced self-esteem, social isolation, and development of depression. The older the respondents are, the less they agree that social media provide new opportunities for learning and sharing knowledge about health. Respondents who get information about health through social media are more likely to believe that the information posted is verified, accurate and based on evidence. Respondents who get information from professional literature are more likely to believe that social media has an impact on reducing stigmatization, the development of eating disorders, physical inactivity, dissatisfaction with one's own appearance, unwanted outcomes, reduced self-esteem, social isolation, and depression. Higher frequency of social media usage is associated with a higher level of agreement that social media are used for personal purposes and that they provide new opportunities for learning and sharing knowledge about health.

Conclusion: By sensible use of social media and by considering risks, healthcare professionals can improve patient outcomes and the exchange of knowledge about health.

Keywords: health; nursing; social media.

9. LITERATURA

1. Kuss DJ, Griffiths MD. Social Networking Sites and Addiction: Ten Lessons Learned. *Int J Environ Res Public Health*. 2017;14(3):311.
2. Wu B, Liu T, Tian B. How does social media use impact subjective well-being? Examining the suppressing role of Internet addiction and the moderating effect of digital skills. *Front Psychol*. 2023;14:1108692.
3. Andreassen CS, Billieux J, Griffiths MD, Kuss DJ, Demetrovics Z, Mazzoni E. i sur. The relationship between addictive use of social media and video games and symptoms of psychiatric disorders: A large-scale cross-sectional study. *Psychol Addict Behav*. 2016;30(2):252-62.
4. Miceli S, Maniscalco L, Matranga D. Social networks and social activities promote cognitive functioning in both concurrent and prospective time: Evidence from the SHARE survey. *Eur.J Ageing*. 2019;16:145-54.
5. Harriger JA, Thompson JK, Tiggemann M. TikTok, TikTok, the time is now: future directions in social media and body image. *Body Image*. 2023;44:222-6.
6. Naslund JA, Bondre A, Torous J, Aschbrenner KA. Social media and mental health: benefits, risks, and opportunities for research and practice. *J Technol Behav Sci*. 2020;5:245-57.
7. Chi LC, Tang TC, Tang E. The phubbing phenomenon: a cross-sectional study on the relationships among social media addiction, fear of missing out, personality traits, and phubbing behavior. *Curr Psychol*. 2022;41(2):1112-23.
8. Valkenburg PM. Social media use and well-being: what we know and what we need to know. *Curr Opin Psychol*. 2022;45:101294.
9. Zsila A, Reyes MES. Pros & cons: impacts of social media on mental health. *BMC Psychology*. 2023;11:201.
10. Dane A, Bhatia K. The social media diet: A scoping review to investigate the association between social media, body image and eating disorders amongst young people. *PLoS Glob Public Health*. 2023;3(3):e0001091.
11. Mustaq T, Ashraf S, Hameed H, Irfan A, Shahid M, Kanwai R, i sur. Prevalence of Eating Disorders and Their Association with Social Media Addiction among Youths. *Nutrients*. 2023;15(21):4687.

12. O'Connor S, Odewusi T, Smith PM, Booth RG. Digital professionalism on social media: The opinions of undergraduate nursing students. *Nurse Educ Today*. 2022;111:105322.
13. Carlson E, Stenberg M, Chan B, Ho S, Lai T, Wong A, i sur. Nursing as universal and recognisable: Nursing students' perceptions of learning outcomes from intercultural peer learning webinars: A qualitative study. *Nurse Educ Today*. 2017;57:54-9.
14. Gulzar MA, Mudaser AZ, Hassan M, Rasheed MI. How social media use is related to student engagement and creativity: investigating through the lens of intrinsic motivation. *Behav Inform Techn*. 2021;41(12):1-11.
15. Kapoor KK, Tamilmani K, Rana NP, Patil P, Dwivedi YK, Nerur S. Advances in Social Media Research: Past, Present and Future. *Inf Syst Front*, 2018;20:531-58.
16. Vabo G, Slettebo A, Fossum M. Nursing students' professional identity development: An integrative review. *Nord J Nurs Res*. 2022;42(2):62-75.
17. Tan MYN, Ni Z, Liu ASH, Shorey S. The influence of social media on student nurses: A systematic mixed-studies review. *Nurs Educ Today*. 2024;132:106000.
18. Wang Y, McKee M, Torbica A, Stuckle D. Systematic Literature Review on the Spread of Health-related Misinformation on Social Media. *Soc Sci Med*. 2019;240:112552.
19. Datta SS, O'Connor PM, Jankovic D, Muscat M, Mamou MCB, Singh S, i sur. Progress and challenges in measles and rubella elimination in the WHO European Region. *Vaccine*. 2018;36(36):5408-15.
20. Filia A, Bella A, Manso MD, Baggieri M, Magurano F, Rota MC. Ongoing outbreak with well over 4,000 measles cases in Italy from January to end August 2017 - what is making elimination so difficult? *Euro Surveill*. 2017;22(37):30614.
21. Smailhodzic E, Hooijsma W, Boonstra A, Langley DJ. Social media use in healthcare: A systematic review of effects on patients and on their relationship with healthcare professionals. *BMC Health Serv Res*. 2016;16(1):442.
22. Bartlett YK, Coulson NS. An investigation into the empowerment effects of using online support groups and how this affects health professional/patient communication. *Patient Educ Couns*. 2011;83(1):113-9.
23. Lee YC, Wu WL. The effects of situated learning and health knowledge involvement on health communications. *Reprod Health*. 2014;11(1):220-33.
24. Rupert DJ, Moultrie RR, Read JG, Amoozegar JB, Bornkessel AS, Donoghue AC, i sur. Perceived healthcare provider reactions to patient and caregiver use of online health communities. *Patient Educ Couns*. 2014;96(3):320-6

25. Broom A. The eMale: Prostate cancer, masculinity, and online support as a challenge to medical expertise. *J Sociol.* 2005;41(1):87-104..
26. Sindik J. *Osnove istraživačkog rada u sestriinstvu.* Dubrovnik: Sveučilište u Dubrovniku; 2014.
27. Al-Shdayfat NM. Undergraduate student nurses' attitudes towards using social media websites: A study from Jordan. *Nurs Educ Today.* 2018;66(1):39-43.
28. Terzi B, Bulut S, Kaya N. Factors affecting nursing and midwifery students' attitudes toward social media. *Nurs Educ Today.* 2019;35:141-9.
29. Jha R, Shah D, Basnet S, Paudel KR, Sah P, Sah A, i sur. Facebook use and its effects on the life of health science students in a private medical college of Nepal. *BMC Res Notes.* 2016;9(1):378.
30. Gender distribution of nurses worldwide from 2000 to 2018, by region. Statista; 2024. Dostupno na: <https://www.statista.com/statistics/1099804/distribution-of-nurses-across-regions-worldwide-by-gender/> (Datum pristupa: 25.5.2024.)
31. Gurol A. Comparison of the internet usage levels amongst final year students of faculty of medicine and health colleges in Turkey: According to the gender variable. *Telemat Inform.* 2010;27(4):433-40.
32. Most popular social networks worldwide as of April 2024, ranked by number of monthly active users. Statista; 2024. Dostupno na: <https://www.statista.com/statistics/272014/global-social-networks-ranked-by-number-of-users/> (Datum pristupa: 25.5.2024.)
33. Ferguson C. It's time for the nursing profession to leverage social media. *J Adv Nurs.* 2013;69:745-7.
34. Surani Z, Hirani R, Elias A, Quisenberry L, Varon J, Surani S, et al. Social media usage among health care providers. *BMC Res Notes.* 2017;10(1):654.
35. Denecke K, Bamidis P, Bond C, Gabarron E, Househ M, Lau AYS, i sur. Ethical Issues of Social Media Usage in Healthcare. *Yearb Med Inform.* 2015;10(1):137-47.
36. Erer T, Çobaner A. Use of Internet and social media as a new communication medium among nurses. *Int J human Sci (Online).* 2016;13:1.
37. Zamora GT. Social media and the patient-on education and empowerment. *Rheumatol Immunol Res.* 2022;3:156-9.
38. Antheunis ML, Tates K, Nieboer TE. Patients' and health professionals' use of social media in health care: motives, barriers and expectations. *Patient Educ Couns.* 2013;92:426-31.

39. Latif MZ, Hussain I, Saeed R, Qureshi MA, Maqsood U. Use of smart phones and social media in medical education: trends, advantages, challenges and barriers. *Acta Inform Med.* 2019;27:133-8.
40. Jeyaraman M, ramasubramanian S, Kumar S, Jeraraman N, Selvaraj P, Nallakumarasamy A, i sur. Multifaceted Role of Social Media in Healthcare: Opportunities, Challenges, and the Need for Quality Control. *Cureus.* 2023;15(5):e39111.